

УДК 343.9

ФІЛІПЕНКО Т.В.

*доктор наук з державного управління,
професор кафедри права та публічного адміністрування
Маріупольський державний університет,
м. Маріуполь, Україна*

СТАН ТА НАСЛІДКИ КОМП'ЮТЕРНОЇ ЗЛОЧИННОСТІ

Інформаційні технології надають унікальні можливості для активного й ефективного розвитку економіки, політики, держави й суспільства, відкривають широкі можливості для всіх громадян. За даними спеціалістів, станом на **листопад 2019 року** в світі до Інтернету під'єднані **4,1 млрд людей**. Найвищий рівень підключення в Європі (82,5%), а найнижчий – в Африці (28,2%). Україна входить до першої десятки країн Європи за кількістю інтернет-користувачів. За даними Gemius, станом на **червень 2019 року** в Україні є 24,8 млн користувачів Інтернету. Згідно даних щорічного дослідження »Kantar Україна» у **2019 році** 74% населення України користується Інтернетом, 85% з них – кожного дня [1].

Але поряд з комп'ютеризацією відбувається розвиток комп'ютерної злочинності, розповсюдження комп'ютерних вірусів, шахрайства з пластиковими платіжними картками, крадіжки грошових коштів з банківських рахунків, викрадення комп'ютерної інформації та порушення правил експлуатації автоматизованих електронно-обчислювальних систем. Крім того, на думку фахівців, комп'ютери є знаряддям вчинення таких злочинів як тероризм, шпигунство, шахрайство, крадіжка, дитяча порнографія тощо.

За підсумками 2018 року працівники Департаменту кіберполіції Національної поліції України були залучені до розслідування більше 11131 кримінальних проваджень, у тому числі: 1139 – у сфері протиправного контенту, 3697 – у сфері платіжних систем, 3607 – у сфері екомерції, 2688 – у сфері кібербезпеки. Протягом року поліцейські виявили 6 тисяч злочинів, вчинених у сфері використання високих інформаційних технологій, викрили більше 800 осіб, які були причетні до вчинення цих злочинів [2].

Загрозливим є той факт, що загальна кількість зловживань у сфері

комп'ютерних технологій та розмір завданих при цьому збитків неухильно зростають. Економічні збитки від комп'ютерних злочинів сьогодні стоять на одному рівні з перевагами, здобутими від впровадження електронно-обчислювальних машин у практику, а соціальні та моральні втрати взагалі не підлягають оцінці [3, с. 34].

На 73-й сесії Генеральної асамблеї ООН генеральний секретар Антоніу Гуттереш оцінив щорічні збитки від кіберзлочинності у світі в розмірі 1,5 трлн доларів. За прогнозами експертів з кібербезпеки, в майбутньому кількість злочинів та збитків від кібератак зростатиме, адже правопорушники йдуть щонайменше на крок попереду механізмів, які мають державні органи та приватні особи щодо запобігання і розкриття таких злочинів [4].

Визначити вичерпний перелік можливих наслідків комп'ютерних злочинів надзвичайно важко, оскільки в кожному випадку ці наслідки залежать насамперед від змісту комп'ютерної інформації, яка зазнала шкоди. Характер шкоди в кожному конкретному злочині, як правило, залежить від тих суспільних відносин, які виступають не основним безпосереднім, а додатковим об'єктом. Це можуть бути відносини в різних сферах життєдіяльності людини, пов'язані з використанням ЕОМ, систем, комп'ютерних мереж і мереж електрозв'язку. Перешкоджаючи інформаційним відносинам, злочинець завдає або загрожує завдати шкоди тим суспільним відносинам, для інтенсифікації яких застосовуються комп'ютерні технології [5, с. 37].

Суб'єктами вчинення комп'ютерних злочинів можуть виступати як внутрішні користувачі (особи, які знаходяться в трудових відносинах з підприємством, на якому вчинений злочин), так і зовнішні користувачі (особи, які не знаходяться в трудових відносинах з підприємством, на якому вчинений злочин). Узагальнені дані судово-слідчої практики свідчать, що внутрішніми користувачами вчиняється 94% злочинів, тоді як зовнішніми користувачами – лише 6%, при цьому 70% – користувачі комп'ютерної системи, а 24% – обслуговуючий персонал [6].

Якщо порівнювати традиційні злочини і комп'ютерні, то останні відрізняються, перш за все, феноменом розповсюдження у часі та просторі, місцем та суб'єктом посягання. Інакше кажучи, щоб вкрати гроші, немає потреби проникати в сховище банку, перетинати кордони, долати системи охорони і сигналізації. Досить мати комп'ютер,

вихідну інформацію стосовно доступу та захисту електронних систем банку, набір хакерських програм і досвід такої роботи. Інший важливий аспект комп'ютерних злочинів – це феномен безликоності інформації. Такі традиційні ознаки криміналістичної експертизи, як почерк, відбитки пальців та ін. – в електронних імпульсах комп'ютера безликі. Специфікою комп'ютерних злочинів також є феномен інструментарію комп'ютерних посягань. На відміну від традиційних способів злочину (зброя, ніж і т.д.) інструментарій комп'ютерних злочинів – різноманітні програмні засоби комп'ютерних втручань.

Отже, стрімке зростання глобальних комп'ютерних і телекомунікаційних систем та мереж, можливість підключення до них через звичайні телефонні лінії спричинили, крім безсумнівних переваг, появу цілого ряду специфічних проблем, однією з яких є забезпечення ефективного захисту інформації та засобів її обробки.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Історія Інтернету від Arpanet до сьогодні. URL: <https://ucloud.ua/istoriya-internetu-vid-arpanet-do-sogodni/> (дата звернення 28.03.2020).
2. Підсумки 2018 р. Офіційний сайт Кіберполіції України. URL: <https://cyberpolice.gov.ua/results/2018/> (дата звернення 29.03.2020).
3. Голубєв В. О. Інформаційна безпека: проблеми боротьби з кіберзлочинами: монографія. Запоріжжя: ГУ «ЗІДМУ», 2003. 250 с.
4. Нікулеску Д. Кібербезпека: вразливі моменти. Юридична газета Онлайн. 14.05.2019. URL: <https://yur-gazeta.com/publications/practice/inshe/kiberbezpeka-vrazlivi-momenti.html> (дата звернення 29.03.2020).
5. Васильєв А. А., Пашнєв Д. В. Особливості кваліфікації злочинів у сфері використання ЕОМ (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж і мереж електрозв'язку. Вісник Кримінологічної асоціації України. 2013. № 5. С. 34-42.
6. Малій М., Біленчук П. Кіберсвіт у новому тисячолітті. Хто вони: кіберзлочинці, кібершахраї, кібертерористи? LexInform: Юридичні новини України. URL: <https://lexinform.com.ua/dumka-eksperta/kibersvit-u-novomu-tysyacholitti-hto-vony-kiberzlochyntsi-kibershahrayi-kiberterorysty/> (дата звернення 28.03.2020).

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ
УКРАЇНСЬКА ФЕДЕРАЦІЯ ІНФОРМАТИКИ
PUBLIC INSTITUTION INFORMATION TECHNOLOGIES INSTITUTE,
KAUNAS, LITHUANIA
VYTAUTAS MAGNUS UNIVERSITY, KAUNAS, LITHUANIA
DANUBIUS UNIVERSITY, GALATI, ROMANIA
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ РАДІОЕЛЕКТРОНІКИ
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІНФРАСТРУКТУРИ І ТЕХНОЛОГІЙ

МАТЕРІАЛИ

22-23 квітня 2020 р.

КИЇВ – 2020

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ
УКРАЇНСЬКА ФЕДЕРАЦІЯ ІНФОРМАТИКИ
PUBLIC INSTITUTION INFORMATION TECHNOLOGIES INSTITUTE,
KAUNAS, LITHUANIA
VYTAUTAS MAGNUS UNIVERSITY, KAUNAS, LITHUANIA
DANUBIUS UNIVERSITY, GALATI, ROMANIA
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ РАДІОЕЛЕКТРОНІКИ
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІНФРАСТРУКТУРИ І ТЕХНОЛОГІЙ

ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В КУЛЬТУРІ, МИСТЕЦТВІ, ОСВІТІ, НАУЦІ, ЕКОНОМІЦІ ТА БІЗНЕСІ

**V МІЖНАРОДНА
НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ**

22-23 квітня 2020 р.

МАТЕРІАЛИ КОНФЕРЕНЦІЇ

Київ – 2020

ББК 32.97
УДК 004+338
І - 741

Інформаційні технології в культурі, мистецтві, освіті, науці, економіці та бізнесі : матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції / М-во освіти і науки України; Київ. нац. ун-т культури і мистецтв. – Київ : Видавничий центр КНУКіМ, 2020. – 372 с.

У збірнику наведені матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції «Інформаційні технології в культурі, мистецтві, освіті, науці, економіці та бізнесі». Збірник становить інтерес для науковців, викладачів, студентів, представників сфер бізнесу, економіки та культури.

УДК 004+338

*Друкується за рішенням Вченої ради
Київського національного університету культури і мистецтв
(протокол № №19 від 11.05.2020)*

*Матеріали публікуються за оригіналами, представленими авторами.
Відповідальний за випуск: Коцюбівська К. І., Толмач М. С.*

© Київський національний університет
культури і мистецтв, 2020

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1 ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА СИСТЕМИ..... 14

Баркова О.В., Матяш Ю.А., Жарінова А.Г. НОРМАТИВНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СИНХРОННОГО РОЗВИТКУ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНИХ ВІТЧИЗНЯНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ РІШЕНЬ ТА ЦИФРОВИХ РЕСУРСІВ	15
Безкоровайний В. В., Альохіна М.М. РЕКОМЕНДАЦІЙНА СИСТЕМА МІСЦЬ І ЗАКЛАДІВ ВІДПОЧИНКУ З ВИКОРИСТАННЯМ ТЕХНОЛОГІЇ КОЛАБОРАТИВНОЇ ФІЛЬТРАЦІЇ	18
Бегаль Т.О. DIGITAL-СТРАТЕГІЯ В ДІЯЛЬНОСТІ МУЗЕЮ	21
Белянська Ю.В., Карпенко О.О. ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ ТА ІННОВАЦІЇ В ТРАНСПОРТНІЙ ГАЛУЗІ	23
Бородкіна І.Л., Бородкін Г.О. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОСТУПНОСТІ ВЕБ-РЕСУРСІВ ДЛЯ ЛЮДЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ	26
Булига К.Б., Булига О.А., Чорний Б. В. ДОСЛІДЖЕННЯ ТЕХНІКИ ПАРАЛЕЛЬНОГО ПРОГРАМУВАННЯ	29
Вакуленко В.К., Безкоровайний В. В. МОДЕЛІ ДЛЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ ВИЗНАЧЕННЯ ПІДМНОЖИН ЕФЕКТИВНИХ ПРОЕКТНИХ РІШЕНЬ	32
Вуж Т. Є., Серпак Н. Ф., Ревіна Т. Г. ВИКОРИСТАННЯ СИСТЕМ ПІДТРИМКИ КЛІНІЧНИХ РІШЕНЬ ПРИ ВИВЧЕННІ МЕДИЧНОЇ ІНФОРМАТИКИ	35
Горіславець Д.Ю., Іванов В.Г. РОЗРОБКА ПРОГРАМИ РОЗПІЗНАВАННЯ МАРОК АВТОМОБІЛЕЙ У ДЕТЕРМІНОВАНОМУ ПРОСТОРІ.....	39
Губаренко Е.В., Губаренко М.С. ПРОБЛЕМА ПОПЕРЕДНЬОГО ЗАДАННЯ ЦЕНТРОЇДІВ ПРИ КЛАСТЕРНОМУ АНАЛІЗІ..	42
Гузій М.М., Бут С.В., Безвершенко Є.І. ОПТИМІЗАЦІЯ ВЗАЄМОДІЇ ПРОГРЕСІВНИХ WEB-ЗАСТОСУНКІВ	45

Хрущ С.С., Гайсинюк Н.А.	
БІБЛІОТЕКА ЯК МУЛЬТИФОРМАТНЕ МЕДІАСЕРЕДОВИЩЕ.....	282
<u>СЕКЦІЯ 5</u>	
<u>РОЗВИТОК ТА БЕЗПЕКА КІБЕРПРОСТОРУ .....</u>	<u>284</u>
Богатчук С.М., Толмач М.С.	
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗАХИСТУ ПЕРЕДАЧІ ДАНИХ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО КЕРУВАННЯ.....	285
Гуменчук А.В., Кушнар'ов В.В., Яворський О.А.	
ТРАНСФОРМАЦІЯ ВНУТРІШНЬОЇ ПОЛІТИКИ ДЕРЖАВИ З УРАХУВАННЯМ ЗРОСТАННЯ КІБЕРЗАГРОЗ.....	287
Оксіюк О. Г., Палагейченко Д.С.	
ЕЛЕКТРОННИЙ ПІДПИС ЯК ЕЛЕМЕНТ ЗАХИСТУ ІНФОРМАЦІЇ.....	290
Проноза І. І., Тимошенко О. С.	
КОМП'ЮТЕРИЗАЦІЯ ДЕРЖАВИ КРІЗЬ ПРИЗМУ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ТА ЦИФРОВОЇ БЕЗПЕКИ	294
Проценко М.М., Безвершенко Є.І., Максименко А.М.	
АГЕНТНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЗАХИСТУ ІНФОРМАЦІЇ В КОМП'ЮТЕРНИХ СИСТЕМАХ	299
Філіпенко Т.В.	
СТАН ТА НАСЛІДКИ КОМП'ЮТЕРНОЇ ЗЛОЧИННОСТІ.....	302
Ханик Ю.-Б. Р., Білик О.І.	
ВИКОРИСТАННЯ МЕХАНІЗМУ МІКРОТАРГЕТИНГОВОЇ РЕКЛАМИ У ПУБЛІЧНОМУ МАРКЕТИНГУ ТА ЗАХИСТ ПЕРСОНАЛЬНИХ ДАНИХ ГРОМАДЯН УКРАЇНИ	305
<u>СЕКЦІЯ 6 ТЕХНОЛОГІЇ ВІЗУАЛІЗАЦІЇ ІНФОРМАЦІЇ .....</u>	
Богданець-Білооскаленко Н.І., Фідкевич О. Л.	
ВИКОРИСТАННЯ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ЗАСОБІВ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В ПОЧАТКОВИХ КЛАСАХ ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ ОСВІТИ.....	309
Каракоз О. О.	
ТЕХНОЛОГІЇ ВІЗУАЛІЗАЦІЇ ІНФОРМАЦІЇ У СУЧАСНОМУ ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ: ОСОБЛИВОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ	313
Кириченко А. О.	
ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ВІЗУАЛІЗАЦІЇ В СЦЕНІЧНОМУ МИСТЕЦТВІ.....	319